

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคสหประชาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคสหประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรคสหประชาชนว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีมติดังนี้ (๑) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชน ๗ โดยให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกลยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชนได้” และ (๒) เห็นชอบอนุมัติยุบเลิกพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชนดังกล่าว

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชน ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคสหประชาชนทราบ หากพรรคสหประชาชนประสงค์จะชี้แจงเพิ่มเติมก็ให้กระทำได้

หัวหน้าพรรคสหประชาชน มีหนังสือลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชนมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้ มีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๑๐๕ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชนได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคสหประชาชนแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคสหประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ มีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคสหประชาชนโดยที่ประชุมใหญ่มีมติให้ยุบพรรคสหประชาชน ตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๑๐๕ ซึ่งกำหนดว่า “พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชนได้” และโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน

สืบหาวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคสหประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคสหประชาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

โดยเหตุดังได้วินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคสหประชาชน

นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายกระมล ทองธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายปรีชา เฉลิมวณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายผัน จันทรปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ด้วยเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) สรุปสาระในคำร้องได้ดังนี้

พรรคสหประชาชาติในคราวประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีมติเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๕ คน โดยให้ นางสาวประสิทธิ์ธรรม จันเพชร รองเลขาธิการพรรค เป็นหัวหน้าพรรค และได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือการเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยยกเลิกความเดิม และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชาติได้”

นอกจากนั้นในการประชุมใหญ่สามัญครั้งเดียวกันนี้ ที่ประชุม ฯ ได้มีมติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชาติ เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

ต่อมาพรรคสหประชาชาติ มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง แจ้งเรื่องการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและการยุบพรรค หลังจากนั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองมีประกาศ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคของพรรคสหประชาชาติตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕ ได้มีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ พร้อมทั้งแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้พรรคสหประชาชาติทราบเพื่อชี้แจงเพิ่มเติมภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับสำเนาคำร้อง

ปรากฏว่า นางสาวประสิทธิ์ธรมณ์ จันเพชร หัวหน้าพรรคศรัทธาประชาชน ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ถึงศาลรัฐธรรมนูญ อธิบายความเป็นมาของมติแก้ไขข้อบังคับพรรคในการประชุมสามัญครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ และมีมติให้ยุบเลิกพรรคศรัทธาประชาชนตามข้อบังคับพรรค ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับทราบมติดังกล่าวแล้ว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยุบเลิกพรรคศรัทธาประชาชนตามข้อบังคับพรรคศรัทธาประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๑๐๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

พิจารณาแล้ว เมื่อพรรคศรัทธาประชาชนเองมีมติให้ยุบพรรคตามข้อบังคับพรรค และขอให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้สั่งยุบเลิกพรรคศรัทธาประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติว่า พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับของพรรคการเมือง จึงเห็นว่าชอบที่ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งยุบพรรคศรัทธาประชาชนได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้สั่งยุบพรรคศรัทธาประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอให้มีการสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญอ้างว่าได้รับแจ้งจากพรรคสหประชาชาติประชาชนว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ ที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชาติได้ พร้อมทั้งแจ้งว่าที่ประชุมใหญ่พรรคในคราวเดียวกันได้มีมติเห็นชอบอนุมัติเลิกยุบพรรคสหประชาชาติ

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติดังกล่าวข้างต้น ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ พรรคสหประชาชาติ มีเหตุต้องเลิกพรรคตามข้อบังคับ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ

พรรคสหประชาชาติได้รับสำเนาคำร้องแล้ว รับว่าเป็นความจริงตามคำร้อง

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคสหประชาชาติ แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนทราบเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลโท จุล อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๔๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคศรีรักษาประชาชน เนื่องจากมติที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคมีมติให้ยุบพรรคเพราะพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า พรรคศรีรักษาประชาชนได้มีการประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ มีมติให้เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๐๕ ดังนี้ “พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมายและให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคศรีรักษาประชาชนได้” และที่ประชุมใหญ่อ้างว่ามีมติให้ยุบพรรคศรีรักษาประชาชนเนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรค

นายทะเบียนพรรคการเมืองตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ประกาศเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ และโดยที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคศรีรักษาประชาชนมีมติให้ยุบพรรคด้วย ซึ่งมีเหตุให้ยุบพรรคได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) จึงเสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคศรีรักษาประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้ เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง (๒).....(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง (๕).....” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่ง จะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน.....” กรณีนี้ปรากฏว่าหัวหน้าพรรคศรีรักษาประชาชนได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๐๕ ดังกล่าว ให้นายทะเบียนทราบ และนายทะเบียนได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงแล้ว ดังนั้น มติโดยที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคที่มีมติให้ยุบพรรคศรีรักษาประชาชน เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ จึงเป็นไปตามข้อบังคับพรรคแล้ว

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มติของที่ประชุมใหญ่ที่ให้ยุบพรรคศรีรักษาประชาชนนั้น มีเหตุให้ยุบพรรคได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แล้ว

อาศัยเหตุดังกล่าว จึงให้ยุบพรรคศรีรักษาประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลโท จุล อติเรก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคสหประชาชาติประชาชน

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคสหประชาชาติประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ได้รับความตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรคสหประชาชาติประชาชนว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชาติประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีมติดังนี้ (๑) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติประชาชน โดยให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมายและให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชาติประชาชนได้” และ (๒) เห็นชอบอนุมัติยุบเลิกพรรคสหประชาชาติประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติประชาชนดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป และให้ส่งสำเนาคำร้องให้พรรคสหประชาชาติประชาชนทราบ หากพรรคสหประชาชาติประชาชนประสงค์จะชี้แจงเพิ่มเติมก็ให้กระทำได้

หัวหน้าพรรคสหประชาชาติประชาชนมีหนังสือ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชาติประชาชนมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชาติประชาชนเนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้ จึงไม่ขัดข้องที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติประชาชน

ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า เนื่องจากพรรคสหประชาชนโดยที่ประชุมใหญ่มีมติให้ยุบพรรคสหประชาชน ตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔) ข้อ ๑๐๕ ซึ่งกำหนดว่า “พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชนได้” และโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคสหประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคสหประชาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคสหประชาชน

นายปรีชา เถลิมาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคสหประชาชาติ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรคสหประชาชาติว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีมติดังนี้ (๑) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ โดยให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชาติได้” และ (๒) เห็นชอบอนุมัติยุบเลิกพรรคสหประชาชาติ เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการและให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคสหประชาชาติทราบ หากพรรคสหประชาชาติประสงค์จะชี้แจงเพิ่มเติม ก็ให้กระทำได้

หัวหน้าพรรคสหประชาชน มีหนังสือลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชนมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยกเลิกพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้ มีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๑๐๕ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชนได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงของหัวหน้าพรรคสหประชาชนแล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคสหประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคสหประชาชนโดยที่ประชุมใหญ่มีมติให้ยุบพรรคสหประชาชน ตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๑๐๕ ซึ่งกำหนดว่า “พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชนได้” และโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคสหประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคสหประชาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

โดยเหตุดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง สั่งให้ยุบพรรคศรีรักษาประชาชน

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคสหประชาชาติ

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ว่า ได้รับแจ้งจากพรรคสหประชาชาติว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคสหประชาชาติได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ ที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคได้ พร้อมกับแจ้งว่าที่ประชุมใหญ่พรรคในคราวเดียวกันได้มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบพรรคสหประชาชาติ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติดังกล่าวตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และพรรคสหประชาชาติมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรคตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคสหประชาชาติตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

นางสาวประสิทธิ์ภรณ์ จันเพชร หัวหน้าพรรคสหประชาชาติ ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ ว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชาติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบพรรคเนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

ข้อกฎหมายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคสหประชาชาชนนั้น เห็นว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชาชน ได้มีมติให้ยุบพรรคได้ตามข้อบังคับพรรคสหประชาชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๐๕ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔) จึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) เกิดขึ้นกับพรรคสหประชาชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

อาศัยเหตุดังกล่าวจึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคสหประชาชาชน

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๔๔

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทราประชาชน

ด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ อ้างว่า เนื่องจากพรรคศรีทราประชาชนโดยที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคศรีทราประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีทราประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๔๔) หมวด ๑๖ ข้อ ๑๐๕ ที่กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคศรีทราประชาชน นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีทราประชาชนดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๓ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง...” นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทราประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคศรีทราประชาชน ตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑

พรรคศรีทราประชาชน ยื่นคำชี้แจงเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๔ สรุปได้ว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคศรีทราประชาชน มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคศรีทราประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของพรรคต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทราประชาชนได้

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงแล้ว เห็นว่ามีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคศรีทราประชาชน ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ยุบพรรคศรีทราประชาชน เนื่องจากพรรคศรีทราประชาชนโดยที่ประชุมใหญ่สามัญพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔

มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชน เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) หมวด ๑๖ ข้อ ๑๐๕ เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของพรรคต่างๆ พรรคสหประชาชน มีเหตุต้องเลิกพรรคตามข้อบังคับ โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง...” และมาตรา ๖๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” เมื่อพรรคสหประชาชนมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน จึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคสหประชาชนได้ ตามมาตรา ๖๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยเหตุตามที่ได้อธิบายดังกล่าวข้างต้นมานี้ และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคสหประชาชน

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีประชาชน

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคศรีประชาชนได้จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญพรรคศรีประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และได้มีมติให้เปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคและเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีประชาชน ในที่ประชุมใหญ่มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคศรีประชาชนได้ เมื่อเปลี่ยนแปลงข้อบังคับดังกล่าวแล้ว ที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคศรีประชาชนในคราวเดียวกันได้มีมติเห็นชอบอนุมัติยุบเลิกพรรคศรีประชาชน ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคและการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคดังกล่าวแล้ว

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยและให้พรรคศรีประชาชนยื่นคำชี้แจง

พรรคศรีประชาชนโดย นางสาวประสิทธิ์ธรมณ์ จันเพชร หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจงเป็นใจความว่า พรรคศรีประชาชนได้มีการประชุมใหญ่สามัญและที่ประชุมได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีประชาชน กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคศรีประชาชนได้ และที่ประชุมใหญ่ในคราวเดียวกันได้มีมติเห็นชอบให้ยุบเลิกพรรคศรีประชาชน จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบเลิกพรรคศรีประชาชน

ข้อพิจารณาวินิจฉัย

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคศรีประชาชนโดยที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับดังกล่าวของพรรคศรีประชาชนจริง และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลง

นั้นแล้ว และในการประชุมใหญ่สามัญในคราวเดียวกันของพรรคสหประชาชาติที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบ
อนุมัติให้มีการยุบพรรคสหประชาชาติ เป็นเหตุให้มีการยุบพรรคสหประชาชาติได้ ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจิต บุญบงการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุจินดา ยงสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทราประชาชน

ความเป็นมา

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยหนังสือ ที่ ลต ๐๐๔/๑๐๕๘ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทราประชาชน คำร้องดังกล่าวระบุว่า “นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรคศรีทราประชาชนว่า ... เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีทราประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ ... และได้มีมติเห็นชอบอนุมัติยุบเลิกพรรคศรีทราประชาชน

“นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีทราประชาชนดังกล่าวข้างต้น ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ พรรคศรีทราประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคตามข้อบังคับ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

“...จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทราประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง”

ต่อมาพรรคศรีทราประชาชนโดย นางสาวประสิทธิ์ธรรมณ์ จันเพชร ได้มีหนังสือที่ ศธ ๑๐๐-๑๕๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ซึ่งแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีใจความสำคัญว่า “...ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคศรีทราประชาชน มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคศรีทราประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่าง ๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่าง ๆ ได้...”

คำวินิจฉัย

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ยุบพรรคศรีทราประชาชน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากพรรคศรีทราประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรค ซึ่งเป็นกรณีที่ต้องด้วยมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจำเป็นต้องพิจารณาจึงมีว่า มีเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) เกิดขึ้นกับพรรคสหประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนจริงหรือไม่

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ พรรคสหประชาชนจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญพรรค และในการนี้ได้มีมติเห็นชอบอนุมัติ ยุบเลิกพรรค เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้ และในคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่หัวหน้าพรรคสหประชาชนยื่นต่อ ศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ก็มีข้อความเช่นเดียวกับที่กล่าวข้างต้น พร้อมกับได้ยื่นยื่นขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พรรคสหประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมือง ตามข้อบังคับพรรค

พิจารณาคำร้องขอของนายทะเบียนพรรคการเมืองและพยานหลักฐานประกอบคำชี้แจงของ พรรคสหประชาชนแล้วเห็นว่า มีเหตุตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) เกิดขึ้นกับพรรคสหประชาชนจริง จึงขอที่ศาล รัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งให้ยุบพรรคสหประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองได้

นายสุจินดา ยงสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคศรีรักษาประชาชน

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคศรีรักษาประชาชน โดยนางสาวประสิทธิ์ธมภ์ จันทพร รองเลขาธิการพรรค ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรค ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรคศรีรักษาประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ได้มีมติ ดังนี้

(๑) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๕ คน

(๒) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีรักษาประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยยกเลิกความเดิม และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคศรีรักษาประชาชนได้”

(๓) เห็นชอบอนุมัติยุบเลิกพรรคศรีรักษาประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคศรีรักษาประชาชน และเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ และพรรคมีมติให้เลิกพรรคศรีรักษาประชาชน

เมื่อพรรคศรีรักษาประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีรักษาประชาชน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นางสาวประสิทธิ์ธิดา จันทร์เพชร หัวหน้าพรรคสหประชาชน ซึ่งแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ พรรคสหประชาชนได้จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ และมีมติ ดังนี้

- (๑) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๕ คน
- (๒) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยยกเลิกข้อความเดิม และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชนได้”

(๓) ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชน มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินงานกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖ “ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๓ “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จดทะเบียนไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๕ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทธาประชาชน ด้วยเหตุที่พรรคศรีทธาประชาชนมีมติ (โดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค) ให้ยุบพรรค ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับของพรรคนั่นเอง กรณีต้องด้วยมาตรา ๖๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับหัวหน้าพรรคศรีทธาประชาชนได้ชี้แจงว่า มีเจตนาขอยุบพรรคโดยสุจริต เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคศรีทธาประชาชนด้วย จึงมีเหตุที่จะยุบพรรคศรีทธาประชาชน

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคศรีทธาประชาชน

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ส่งเรื่อง ขอให้คำสั่งยุบพรรค ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ สรุปความได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งจากพรรคสหประชาชาติว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวดว่าด้วยการยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยกำหนดให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรค มีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชาติ พร้อมทั้งแจ้งว่าที่ประชุมใหญ่ของพรรค ในคราวเดียวกันได้มีมติเห็นชอบอนุมัติยุบเลิกพรรคสหประชาชาติด้วย

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติดังกล่าว ข้างต้นตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ พรรคสหประชาชาติมีเหตุต้องเลิกพรรคตามข้อบังคับตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ยื่น คำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบกับ นางสาวประสิทธิ์ธรรม จันทพร หัวหน้าพรรคสหประชาชาติได้มีหนังสือ เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ โดยมีสาระสำคัญว่า “(๓) ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชาติมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชาติ เนื่องจากพรรค ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระ ต่างๆ ได้” และเห็นสมควรให้ยุบพรรคได้ตามข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไข เพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๑๐๕

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ยุบพรรคสหประชาชาติตามที่พรรคสหประชาชาติโดยที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบ

อนุมัติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชน ตามข้อบังคับพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๑๐๕ นั้น เป็นกรณีที่ต้องเลิกพรรคตามข้อบังคับพรรคดังกล่าว กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคสหประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อมร รัชศาสตร์ ตูลาการศาสตราจารย์ธรรมนุญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ

คำร้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือที่ ลต. ๐๐๐๔/๑๐๔๘ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

ข้อเท็จจริงและความเป็นมา

๑. วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ พรรคสหประชาชาติประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ โดยพรรคมีมติ ดังนี้

๑) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชุดใหม่ ๕ คน

๒) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยยกเลิกความเดิม และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมายและให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชาติได้”

๓) เห็นชอบให้ยุบพรรคสหประชาชาติ เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ตามข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๔) ข้อ ๑๐๕ ตามที่ได้มีมติให้เปลี่ยนแปลงข้างต้น

๒. วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ พรรคได้มีหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งเรื่องการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและการยุบพรรค

๓. วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับทราบการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค พร้อมทั้งยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง อาศัยเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

๕. วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕ หัวหน้าพรรคสหประชาชนส่งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้วินิจฉัยว่าพรรคสหประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรค ฯ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

คำวินิจฉัย

เมื่อที่ประชุมใหญ่สามัญมีมติให้ยุบพรรคตามข้อบังคับของพรรค ข้อ ๑๐๕ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคสหประชาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) จึงเห็นควรสั่งให้ยุบพรรคสหประชาชนได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร. อมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชาติ

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ^(๑) โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

คำร้องดังกล่าวมีใจความ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ พรรคสหประชาชาติ โดยนางสาวประสิทธิ์ธรมณ์ จันเพชร รองเลขาธิการพรรค ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้มีมติ ดังนี้

(๑) เลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๕ คน

(๒) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ การยุบหรือเลิกพรรค ข้อ ๑๐๕ โดยยกเลิกความเดิม และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน “ข้อ ๑๐๕ พรรคมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้น สมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทย จนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่จะถูกยุบหรือเลิกตามกฎหมาย และให้ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคมีมติเห็นชอบอนุมัติให้ยุบหรือเลิกพรรคสหประชาชาติได้”

(๓) เห็นชอบอนุมัติให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชาติ เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

๒. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ และคณะกรรมการบริหารพรรคตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

(๑) นำส่งตามหนังสือที่ ลต ๐๐๐๕/๑๐๕๕ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

นายทะเบียนพรรคการเมืองเห็นว่า พรรคสหประชาชนมีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับพรรค และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสหประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ในเบื้องต้น จะพิจารณาว่า เรื่องตามคำร้องดังกล่าวอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ หรือไม่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ บัญญัติไว้ดังนี้

“พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า พรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ฯลฯ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองดังกล่าวข้างต้นอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕^(๒)

ศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการ และได้ส่งสำเนาคำร้องนั้นให้พรรคสหประชาชนเพื่อทราบและชี้แจงตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

---

(๒) โปรดดูเชิงอรรถ (footnote) (๒) ของคำวินิจฉัยของ ดร. อิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ ที่ ๒๘/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔

พรรคสหประชาชน โดยนางสาวประสิทธิ์มณีนันท์ จันทร์เพชร ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคได้ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ มีใจความว่า ที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคสหประชาชน มีมติเห็นชอบให้ยุบเลิกพรรคสหประชาชน เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ทำให้พรรคไม่สามารถแบกรับภาระต่างๆ ได้

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า มีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เกิดขึ้นกับพรรคสหประชาชน หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) บัญญัติว่า พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

พิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำร้องของผู้ร้องและคำชี้แจงของผู้ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคสหประชาชนว่า เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ประชุมพรรคสหประชาชนได้มีมติให้ยุบพรรคนี้ตามข้อบังคับของพรรคสหประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๑๖ ข้อ ๑๐๕ เนื่องจากพรรคขาดงบประมาณในการดำเนินกิจการของพรรคในด้านต่างๆ ดังนั้น จึงฟังได้ว่า มีเหตุต้องเลิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) เกิดขึ้นกับพรรคสหประชาชนตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคสหประชาชนตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

ศาสตราจารย์ ดร. อิศสระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ